

§ 62.

Stk. 1. De i nærværende lov fastsatte bestemmelser træder i kraft således, at 6. hovedskoleklasse og det tilsvarende trin i skoler, hvor der ikke er oprettet en klasse for hver årgang, senest oprettes fra begyndelsen af skoleåret 1958—59, ved skoler, der under den nuværende ordning har 4-årig grundskole, dog senest fra begyndelsen af skoleåret 1959—60. Oprettelsen af de følgende klassetrin efter nyordningen og afviklingen af de efter de nu gældende regler påbegyndte klasser afpasses herefter. 1. eksamensfri mellemskoleklasse og 1. eksamensmellemskoleklasse kan således sidste gang oprettes ved begyndelsen af skoleåret 1957—1958, medens de til den nuværende 7-årige landsbyordnede skole i henhold til folkeskolelovens § 2, stk. 2, knyttede kursus til den almindelige forberedelseseksamen og den samme sted omhandlede fortsættelsesklasse sidste gang vil kunne oprettes ved begyndelsen af skoleåret 1959—60. Undervisningsmini-

steren er dog bemyndiget til, hvor særlige omstændigheder taler herfor, at dispensere fra de foran fastsatte frister for kommuner, der måtte ønske at fortsætte, eventuelt oprette kursus til den almindelige forberedelseseksamen, forsåvidt angår de børneårgange, der har begyndt deres skolegang ved lovens bekendtgørelse.

Stk. 2. Nærværende lov gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning bringes til anvendelse her med de af forholdenes forskellighed følgende ændringer.

Stk. 3. Bestemmelserne i lov nr. 160 af 18. maj 1937 om folkeskolen med senere ændringer afløses af bestemmelserne i nærværende lov, efterhånden som de nye klasser, skoleafdelinger og eksaminer træder i stedet for de nu eksisterende.

Stk. 4. De nærmere ikrafttrædelses- og overgangsregler fastsættes af undervisningsministeren.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Dette lovforslag tager sigte på at ændre folkeskolens opbygning (struktur). Det væsentlige i en skoles liv og arbejde kan vel leve uafhængigt af den ene eller anden struktur; det hænger sammen med skolens ånd og lærerens indsats. Men det er dog ubestrideligt, at strukturen kan have en indflydelse på skolens liv, og dersom der opstår vanskeligheder som følge af en uheldig skoleopbygning, må det være lovgivningens opgave at gennemføre hensigtsmæssige ændringer.

Skolens ordning grunder sig på folkeskoleloven (lov nr. 160 af 18. maj 1937) og almenskoleloven (lov nr. 62 af 24. april 1903). Efter denne ordning er folkeskolen en 7-årig (evt. 8-årig) skole, der kan deles i grundskole eller forskole og hovedskole eller grundskole og eksamensfri mellemskole, eventuelt eksamensskole. Men folkeskolens ordning er dog fremfor alt præget af, at man foretager en afgørende deling af børnene i 11—12 års alderen efter 5 (eller 4) års skolegang; ved denne deling udskilles de børn, som kan blive elever i eksamensskolen. Denne deling af børnene har sat sit præg på folkeskolen både i det (de) år, der går nærmest forud for delingen, og på de år, der kommer efter.

Ordningen har medført en række uheldige forhold, som stiller børnene og skolen ringere, end

tilfældet behøvede at være. Disse forhold hænger indbyrdes nøje sammen og kan opregnes i følgende punkter:

1. Det er uheldigt, at folkeskolen i nogle henseender kan blive opfattet som en forberedelse til en afgørende, eksamensagtig prøve i 5. (4.) skoleår. Herved kan eksamensskolen og dens krav komme til at præge folkeskolen stærkere end rimeligt.

2. Det er uheldigt, at den del af den eksamensfri folkeskole, som ligger efter optagelsesprøven til eksamensmellemskolen, opfattes som en diskvalificerende skoleform. Når så stor en del af børnene faktisk kommer ind i eksamensmellemskolen, uanset at de senere i et vist omfang falder fra, bliver den del af børnene, der ikke kommer ind i eksamensskolen, let opfattet som dem, der ikke duer. Får de også selv den indstilling, er stor skade sket.

Den her nævnte vanskelighed føles stærkt både i byskole og landsbyskole. Den er så afgørende, at man undertiden fristes til at tale om, at der er nød på færde, og her ligger det afgørende motiv til — om muligt — at bøde på forholdene ved en ændring af skolens struktur. For selvom strukturen ikke kan bære hele skylden, er det dog rimeligt at ændre, hvis den blot bærer nogen.

I byskolen mærkes vanskelighederne i 1. og 2. (evt. 3.) klasse i den eksamensfri mellemskole.